

ТАҚРИЗ

ба автореферати диссертатсияи Наимзода Қиёмиддин дар мавзуи «Хусусиятҳои рушди худтакмилдиҳии касбии омӯзгорони оянда дар коллеҷҳои омӯзгории Ҷумҳурии Тоҷикистон (дар асоси маводҳои фанҳои педагогӣ)», ки барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 13.00.08 - назария ва методикаи таҳсилоти касбӣ (13.00.08.05 - назария ва методикаи фанҳои ҷамъиятӣ)

Дар марҳилаи кунунии ислоҳоти низоми маориф ва таҳсилот вазифаи рушди худтакмилдиҳии касбии омӯзгорони оянда дар коллеҷҳои омӯзгорӣ-ҳамчун яке аз ҳадафҳои асосии на танҳо илми педагогӣ, балки стратегияи давлатӣ даромода намудани кадрҳои педагогии соҳибкасб ва баландихтисос маҳсуб меёбад. Ҳолати имрузаи низоми омодагии кадрҳои педагогӣ, вусъатёбии зиддиятҳои фазои таҳсилот, ба таври кофӣ рушд наёфтани низоми омодагии омӯзгорони оянда талабот ва муносибатҳои ҷадидро доир ба масъалаи рушди худтакмилдиҳии касбии омӯзгорони оянда тақозо менамояд.

Аз ин лиҳоз, интиҳоби мавзӯ ва коркарди илмӣ он аз тарафи Наимзода Қиёмиддин дар марҳилаи кунунии рушди маориф ва илми педагогика хеле ҷолиби диққат буда, ба таҳқиқоти мубрам ва доғи рӯз маҳсуб будани он далолат медиҳад.

Ҷолиби қайд аст, ки муаллифи диссертатсияи тақризшаванда дараҷаи таҳқиқот, моҳияти назариявӣ ва амалии тадқиқоти худро ба масъалаи рушди худтакмилдиҳии касбии омӯзгорони оянда тибқи талаботи муосир ба роҳ монда, хусусиятҳои хоси ин равандро дар шароити таҳсилоти муассисаҳои миёнаи касбии педагогӣ муайян намудааст. Диссертант дуруст қайд менамояд, ки таҳлилу истифодаи методҳои тадқиқотии педагогӣ, мақсаду вазифаҳои онро ҳуҷҷатҳои меъёриву ҳуқуқӣ ва озмоишҳои муқарраркунанда ва инкишофдиҳанда (тест, анкета, саволномаҳо, гистограмаҳо ва ғ.) тасдиқ менамояд.

Рисола аз муқаддима, се боб, шаш зербобҳо, хулосаи бобҳо, хулосаи умумӣ, феҳристи адабиёт иборат аст.

Дар муқаддимаи рисола аз тарафи муҳаққиқ дараҷаи омӯхта шудани мавзӯ, зарурати таҳқику баррасии муаммои маводи назар, ҳадаф ва вазифаҳои таҳқиқоти илмӣ, сарчашмаҳо ва равиши анҷоми кори илмӣ, предмет ва объекти таҳқиқ, инчунин матолиби меҳварии барои дифоъ манзуршаванда ба таври возеҳ шарҳу тафсир ёфтаанд.

Дар боби якуми диссертатсия «Асосҳои назариявӣ-методологии худтакмилдиҳии касбии омӯзгорони оянда» моҳият ва мундариҷаи

масъалаҳои методологӣ ва назариявии худтакмилдиҳии касбии омӯзгорони оянда дар раванди фаъолияти маърифатии коллеҷи омӯзгорӣ таҳлилу баррасӣ шудааст. Қобили қайд аст, ки дар ин боб мақсаду мундариҷаи курсҳои таълимӣ (аз ҷумла, “Методикаи кори роҳбари синф”, “Муносибатҳои ахлоқии байни омӯзгор ва хонанда”, “Психологияи умумӣ”, “Психологияи синну солӣ ва педагогӣ”) аз нуқтаи назари нақшу аҳаммияти онҳо дар рушди худтакмилдиҳии донишҷӯёни коллеҷи омӯзгорӣ ба таври равшану возеҳ коркард ва муайян карда шудааст.

Дар боби дуюми рисола, ки “Низоми педагогии рушди худтакмилдиҳии касбии омӯзгори оянда” номгузорӣ шуда аст аз ду зерфасл иборат буда, дар он масъалаҳои «Сохтори рушди сифатҳои худтакмилдиҳии касбии омӯзгори оянда» ва «Динамикаи рушди худтакмилдиҳии касбии омӯзгори оянда» мавриди таҳқиқот қарор дода шудааст. Дар ин равия аз ҷониби муаллиф аҳаммияти дидгоҳи сохторӣ зимни таҳқиқи падидаҳои педагогӣ баррасӣ гардида, таъкид шудааст, ки омодагӣ ба худтакмилдиҳии касбӣ чун қисмати таркибии фаъолияти касбии омӯзгор моҳиятан раванди эҷодии мустақилона аст, бинобар ин, таркибҳои сохтор офарандаи он бояд барои мусоидат ба худинкишоф ва худомӯзии донишҷӯ нигаронида шаванд.

Дар боби сеюми рисола, ки “Технологияи педагогии рушди худтакмилдиҳии касбии омӯзгори оянда” номгузорӣ шудааст, масъалаҳои «Усул ва воситаҳои рушди худтакмилдиҳии касбии омӯзгори оянда» ва «Самаранокии корҳои таҷрибавӣ-озмоишӣ оиди рушди худтакмилдиҳии касбии омӯзгори оянда» таҳлил ва ҳаллу фасл шудааст. Қобили қайд аст, ки дар раванди кори таҷрибавӣ - озмоишӣ муаллиф аз ташкили худомӯзӣ ва худтарбияи донишҷӯён ба принсипи муттаҳидшавии органикии донишҳои академӣ ва корҳои мустақилонаи берун аз аудитори асос ёфтааст. Ин сохтор ташкили фаъолияти таълимии донишҷӯёнро фаро мегирад, ки ба самтҳои: а) азхудкунии таҷрибаи ташкили худомӯзӣ; б) соҳиб гардидан ба таҷрибаи фаъолияти худтарбия; в) рушди худшиносии касбии омӯзгорон равона карда шудааст.

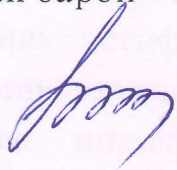
Автореферати диссертатсия хеле пурмазмун дар доираи рисола таълиф гардида, дар маҷмӯъ натиҷаҳои кори тадқиқотии муаллифро инъикос мекунад. Аз натиҷаи таҳлили автореферати диссертатсия аён мегардад, ки муҳаққиқ дар бораи асосҳои педагогии рушди худтакмилдиҳии касбии омӯзгори оянда дар раванди таълим (дар асоси маводҳои фанҳои педагогӣ) бо як усули хос бо овардани санадҳои мӯътамад ба саҳифаҳои осори илмӣ ишораҳо кардааст. Ҳамчунин, зимни

баррасии масъалаҳои назариявӣ андешаи шахсии муаллиф низ хеле равшан ва эътимодноқ ба назар мерасад.

Ҷолиби қайд аст, ки тадқиқоте, ки Наимзода Қиёмиддин ба анҷом расонидааст, ҳам аз нигоҳи назариявӣ ва ҳам аз диди амалӣ барои илми педагогика боз як кори таҳқиқотии нав буда, дастовардҳои илмӣ ӯ барои қорҳои минбаъдаи илмӣ мавзӯи баррасишаванда заминаи хуб хоҳад буд.

Дар ҳамин асос метавон хулоса намуд, ки кори тадқиқотии Наимзода Қиёмиддин дар мавзӯи «Хусусиятҳои рушди худтакмилдиҳии касбии омӯзгорони оянда дар коллеҷҳои омӯзгории Ҷумҳурии Тоҷикистон (дар асоси маводҳои фанҳои педагогӣ)» барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои педагогӣ аз рӯи ихтисоси 13.00.08 - назария ва методикаи таҳсилоти касбӣ (13.00.08.05 - назария ва методикаи фанҳои ҷамъиятӣ) тадқиқоти мустақилонаи ба анҷом расида буда, автореферат мухтавои асосии диссертатсияро инъикос карда, мақолаҳои ҷопнамудаи муаллифи диссертатсия ба талаботи Низомномаи ««Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ»- и ҚОА-иназди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021 таҳти №267 тасдиқ гардидааст, пурра ҷавобгӯ буда, фарогири мавзӯи диссертатсия мебошад ва муаллифи диссертатсия – Наимзода Қиёмиддин барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои педагогӣ аз рӯи ихтисоси 13.00.08 - назария ва методикаи таҳсилоти касбӣ (13.00.08.05 - назария ва методикаи фанҳои ҷамъиятӣ) арзанда аст.

Муқарриз: доктори илмҳои педагогӣ,
профессори кафедраи забони русӣ барои
факултетҳои ғайрифилологӣ
Донишгоҳи миллии Тоҷикистон

Мухаметов Ғафур Бобоевич

Суроға: 734000.ш. Душанбе, хиёбони Рӯдакӣ 17.

Тел. 904424116. E-mail: rector@tgu.tj

Имзои Ғ.Б. Мухаметовро тасдиқ менамоям.

Рохбари РК ва КМ –и ДМТ

Шодихонзода Э.

10.02.2026